

Het Internationaal Theosofisch Centrum in Naarden

Deel 2 – Nu en in de toekomst

- Arend Heijbroek

Arend Heijbroek was voorzitter van de TVN en van de P.C. Meuleman stichting, tussen 1987 en 1993 van het ITC. Sinds 2009 is hij weer voorzitter ITC.

In een vorig artikel, gepubliceerd in Theosofia van februari 2012, is stilgestaan bij de geschiedenis van het ITC. Daaruit bleek dat de focus van het werk in de loop van de jaren is verschoven van de Vrij Katholieke Kerk, VKK, (dit was vooral voor de Tweede Wereldoorlog), naar de occulte aspecten van het ITC. Dit was na de oorlog, vooral door de lezingen van Prof. Van der Stok. De laatste twintig jaar ligt de nadruk meer op de regeneratie van het denken van

de mens. Ook werd geconcludeerd dat werken op het Centrum mensenwerk is. Aangezien er geen afgebakende spirituele scholing of een specifieke leraar is, doet dit werk een groot beroep op de individuele verantwoordelijkheid van iedere werker. In dit artikel wordt de huidige situatie beschreven en wordt er een verkenning gemaakt naar de toekomst. Dat laatste is gebaseerd op het beleidsplan dat hierover is opgesteld door de Council van het ITC.

Recente geschiedenis van het ITC

Nadat in 1988 de relatie met Adyar definitief in de statuten van het ITC werd vastgelegd, heeft het ITC een duidelijkere rol gekregen als het Europese thuis voor de Theosophical Society (TS). Om het mogelijk te maken groepen buitenlandse gasten op een goede manier te kunnen huisvesten, is na een lange voorbereiding in 1999 Crystal House en Hall gebouwd, naar het ontwerp van Michiel Haas, lid van de TVN. Voor de bouw werd een bedrag van bijna twee miljoen gulden bijeengebracht door leden en landelijke afdelingen, op zichzelf al een klein wonder, terwijl heel veel Vrienden van het ITC aan de bouw hebben meegewerkt, waaronder veel leden van de Tafelronde. Hoewel noodzakelijk voor hun functie als Europees centrum van de TS,

worden deze mooie nieuwe gebouwen niet voortdurend voor theosofisch werk gebruikt. De panden worden ook verhuurd aan groepen die op een vergelijkbare manier werken als het ITC, geheel in overeenstemming met doel, rol en kernwaarden die het ITC heeft vastgesteld. Een paar jaar geleden ontstond de behoefte duidelijker te maken waar het ITC zelf voor stond. Het bestuur heeft in een aantal inspirerende sessies een beleidsplan opgesteld, waarin de positionering en de toekomst van het ITC zo concreet mogelijk is uitgewerkt. Dit leidde tot keuzes over de richting waarin het ITC zich moet ontwikkelen. Ook de communicatie naar werkers en bezoekers is hierdoor duidelijker. Het zal enige jaren duren om dit geleidelijk in te vullen, maar uit de reacties blijkt nu al hoe nuttig een dergelijk plan is.

Zicht op Crystal House en een deel van de kloostergang

Interieur Crystal Hall

Samenvatting: keuzes die gemaakt zijn

In eerste instantie lijkt het misschien dat de toekomstplannen van het ITC vrij algemeen zijn. Toch zijn er duidelijke keuzes gemaakt:

- **Rol en kernwaarden van het ITC.** Uit de omschrijving blijkt dat het ITC er niet alleen is voor leden van de TS, maar dat het meer actief moet worden en ten dienste is aan de hele wereld. Je zou kunnen zeggen dat de TS het centrum te leen heeft voor het spirituele werk van de wereld, zoals de huidige generatie mensen de wereld leent van volgende generaties. Dit leidt niet tot iets vaags, of een Centrum waar van alles maar kan. Door duidelijk te omschrijven wie we zijn en waar we voor staan, bevestigt en versterkt het plan tegelijkertijd onze eigen theosofische identiteit.

- **De paradoxen van een spiritueel centrum.** Meer openheid binnen duidelijker grenzen is één van de vele paradoxen waarmee we geconfronteerd worden. We ervaren dat we voortdurend onze weg moeten vinden tussen vele paradoxen. We hebben beschreven

hoe we willen omgaan met de tegenstrijdigheden van de uiterlijke en de innerlijke wereld. Dit is nieuw, tenminste voor het ITC.

- **Activiteiten.** Het ITC wil zijn activiteiten meer afstemmen op een breder publiek en vooral op mensen die serieus bezig zijn met levensvragen. De organisatie van *The School of the Wisdom*, vooral gericht op leden van de TS, houdt echter hoge prioriteit. Daarnaast zal er gewerkt worden aan de positionering van het ITC als studie- en retraitecentrum, evenals aan activiteiten die theosofisch georiënteerd en aantrekkelijk zijn voor een breder publiek.

- **Bibliotheek.** De bibliotheek van het ITC zal zich herpositioneren; de bestaande collectie zal op vrij algemene onderwerpen worden ingekrompen en worden uitgebreid op onderwerpen die haar aantrekkelijker zullen maken als studiebibliotheek. Hiertoe zal de samenwerking met de bibliotheek van de TVN worden versterkt. Het ITC en beide bibliotheken kunnen samen een uniek studiecentrum vormen.

Doel, rol en kernwaarden van het ITC

Het ITC heeft ten doel het beginsel van universele broederschap en vrede te bevorderen, geïnspireerd door de hoogste menselijke waarden, met de wil de wereld te dienen en in het besef van de eenheid van het leven in alles en allen. Zo staat dit in de statuten omschreven. Hoe kunnen we dit concreter uitwerken?

Het ITC ziet de rol voor zich om een actief en inspirerend spiritueel centrum te zijn dat bijdraagt aan de dienst in de wereld en in het bijzonder aan de

verheffing van de mensheid. Daartoe nodigt het ITC mensen uit om op het Centrum te werken aan het proces van de regeneratie van de mensheid door persoonlijke transformatie.

De **kernwaarden** van het ITC zijn gebaseerd op de eenheid van het leven:

- **Regeneratie van de mensheid** door persoonlijke transformatie, gebaseerd op een dieper begrip van ieders eigen natuur. Deze zoektocht naar waarheid is met name gebaseerd op esoterische wijsheid.

- **Vrijheid van denken;** dit betekent geen dogma's en sektarisme. Iedereen is verantwoordelijk voor zijn eigen spirituele pad.

- **Schoonheid en dienstbaarheid.** Dit uit zich in de programma's en ook in het handhaven van de schoonheid en de speciale sfeer van het centrum. Dit houdt in dat in harmonie met de natuur wordt gewerkt.

Het ITC: identiteit en werk

Het ITC is een **onlosmakelijk deel van the International Theosophical Society**. Het maakt deel uit van deze traditie en is verbonden met de spirituele lijn van de Oprichters. Dit draagt bij tot de speciale sfeer van het Centrum, zijn energie en tot op zekere hoogte ook tot zijn bescherming. De President van de TS is ook President van het ITC, waardoor de theosofische identiteit wordt gewaarborgd. Het Centrum heeft ook een speciale relatie met de organisaties die in de loop van de jaren vanuit het werk van de TS Adyar zijn ontstaan.

Spiritueel werk: het uiteindelijke doel is regeneratie of transformatie

In de tuin van het ITC

Wat verstaan we onder een spiritueel centrum? Het spirituele werk van het ITC heeft veel verschillende dimensies en kan plaatsvinden via studie, dialogen, meditatie, ceremonieel werk en / of dienstbaarheid. Een open, ondogmatische benadering is essentieel voor de spirituele sfeer van het Centrum en vormt in feite zijn unieke karakter.

Het Centrum is potentieel een krachtcentrum, maar heeft mensen nodig om actief te worden. Het kan worden beschouwd als een spiritueel laboratorium, waar de veilige sfeer de bezoekers in staat stelt om in spiritueel opzicht kwetsbaar te zijn, op zoek naar diepere wegen van begrip. Door het werk op het Centrum worden subtiele energieën getransformeerd naar een niveau waarop deze kunnen worden gebruikt. Het is een van de weinige TS gemeenschappen in de wereld, waar TS-leden samen wonen en werken. Dit brengt de verplichting met zich mee om actief te zijn. Activiteiten zijn dan ook een centraal punt voor het ITC, omdat het ITC alleen als spiritueel Centrum kan functioneren door de inzet van een ieder.

Het ITC als studie- en retraitecentrum

Het bestuur meent dat de lijn die is uitgewerkt, aansluit bij de eisen van de tijd. Tegenwoordig komen mensen bij elkaar of gaan naar een dergelijk centrum om twee redenen:

- Om gelijkgezinde mensen te ontmoeten, om inspiratie op te doen voor de innerlijke kwaliteit van het leven, om spirituele ervaringen te delen of om beter inzicht te krijgen in levensvragen. Het sleutelwoord is delen.
- Om te ontsnappen aan de onrust van de wereld, met vergelijkbare doelen. Het sleutelwoord is stilte. Levende ervaring, inspiratie en trans-

formatie zijn belangrijke elementen, zowel in groepen als ook individueel. We kunnen ons voorstellen dat mensen komen voor een persoonlijke retraite of studie, bijvoorbeeld om een artikel of een boek te schrijven. De bibliotheek is in dit verband een belangrijk onderdeel en moet voldoende aantrekkingskracht bieden om naar het Centrum te komen en daar enige tijd te verblijven.

Het bestuur heeft besloten om een aantal 'blokhutten' te plaatsen, met eigen keuken en badkamer, als overnachtingsmogelijkheden voor individuele retraites en studie. Deze zullen worden uitgerust met fietsen en kaarten, zodat men zelf boodschappen kan doen.

De bibliotheek van het ITC is het hart van het studiecentrum

Over de toekomst van de bibliotheek is lang nagedacht. Zelfs het geheel afschaffen van de bibliotheek was onderwerp van discussie. Waarom zou het ITC een eigen bibliotheek hebben als de TVN al zo'n goede bibliotheek heeft, ook nu steeds meer theosofische boeken in digitale vorm worden aangeboden? We zijn tot de conclusie gekomen dat internet en digitale boeken heel behulpzaam kunnen zijn, vooral voor de eenvoudige teksten en om te zoeken naar bepaalde informatie, maar serieuze studenten blijven toch de echte boeken prefereren.

De bibliotheken van TVN en ITC bieden samen de mogelijkheid van een uniek studiecentrum in Europa.

Studenten of groepen kunnen voor hun studie op het ITC verblijven. De grote bibliotheek van de TVN vormt de basiscollectie. Daar kunnen boeken

Bibliotheek van het ITC

door de studenten gemakkelijk worden opgevraagd. Het ITC heeft een belangrijke kerncollectie en zal deze op een aantal terreinen inkrimpen en op specifieke terreinen fors uitdiepen. De kwaliteit van de collectie bepaalt of het beleid succes heeft; is deze de moeite waard om naar het Centrum te komen? Bovendien zal samenwerking worden gezocht met de bibliotheek in Adyar, bijvoorbeeld met betrekking tot de serie van Oriental Studies. De bibliotheek van het ITC wordt op dit moment fors gerenoveerd.

Samenvatting

Het ITC bestaat nu 87 jaar, is door een aantal fases van ontwikkeling gegaan en heeft zich steeds aangepast aan de veranderende behoeften van de tijd. Veranderingen zullen ook in

de toekomst nodig zijn om verstarring te voorkomen. Voorkomen van die verstarring is een van de grootste uitdagingen voor een spiritueel centrum. De huidige plannen, met focus op studie en retraite, geven richting aan het werk voor de volgende jaren. Ook de vele praktische dingen die gedaan moeten worden, zijn spiritueel werk. Theosofie en het dagelijks leven zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Studie van theosofische concepten, zonder praktische uitvoering in het dagelijks leven, is een landkaart die niet wordt gevolgd; de praktijk zonder duidelijke concepten is een reis is zonder richting. Zo kan het werk op het ITC worden samengevat.